Бүхы орнуудай пролетариннар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

№ 50 (3363) | 1942 оной февралиин 27, пятница | СЭН 15 МҮНГЭН

НҮХЭР СТАЛИНАЙ ЗАХИРАЛТА ИЛАЛТА ТЭЭШЭ ЖҮДХҮҮЛНЭЛ!

(„Правдын" түрүү бэшэгһээ)

Үсэгэлдэр малай орон болбол түрэл Улаан Армиингаа XXIV-дэхи ойе туйлай өхэ дэбжэлгэнүүдэр тэмдэглэ. Бүхы советск эрдэ хадаа немецко-фашистска булимтарагшадые өөһэдынгөө орон сооһоо үлдэн нимнажа гаргаһан тулада үргэн өхэ фронт дээрэ хатуу шанга байлдаануудые явуулжа байһан Улаан Армиин Үһэн-Сэрэгэй Флодойнгоо сэрэгшэдые эльгэн уриналр ажаллаа.

Оборонын Арадай Комиссар болбол алдар суута ойе тэмдэглэһэн үдэр захиралта гаргалга улаанармеецүүд ба улаанфлотецүүдта, командир ба политхүдэлмэрилэгшэдтэ, эрэгтэй ба эмэгтэй партизануудта хандһан байна. Нүхэр Сталинай захиралта болбол советскэ арагай эрхэ сүлөөе олгуулха агуучеэ гайнай зорилтые тон хүсэтэйгөөр тодоруулан харуулжа, бидэнэрэй илалтын замые заажа үгэнэ. Вождинмнай энэ захиралта болбол эрхим шанартай буу зэбсэг шэнэгөөр манай сэрэгүүдэй добтолты жүдхэсын бүр хүсые эршэдхэжэ, дайнай айхабтар орёо эрхэ байдал соо шаргы зэмдэ олохо хүсэ шагал олгуулна. Нүхэр Сталинай түүхэтэ захиралта соо советскэ аралай бүр хүсэн ба манай армиин улам бүри һолбаржа байгаа бүр хүсэн немецко-фашистска булимтарагшадые гүйсэд илаха хүртэрсө тэмсэлдэхэ бидэнэрэй булад хатуу хүсэл зориг толотон харуулагдаа.

Магтай агуучеэ вождинин үгэ тэлэлгэ бүхэн илалта туйлахын урилал мүн байдаг. Нүхэр Сталинай захиралта болбол Улаан Армиин ба Үһэн-Сэрэгэй Флодоо сэрэгшэдые, эрэгтэй ба эмэгтэй партизануудые, хүдэлмэришэн ба тарьяшадые, ажалша интеллигенциие өөһэдынгөө эхэ оронние. гэрэнэйнгээ эрхэ сүлөөе ба бэеэ даанхай байдалые хамгаалхыгтулада шэнэ шэнэ баатаршалгануудые туйлаахаар, немецко-фашистска булимтарагшадые бута хяа сохихын түлөө фронт ба тылдэшье героическа шэнэ хэрэг үйлэ үйлдэхээр зоригжуулна.

Германска империализмтай тулалдаһан тэмсэл соогуур, социалистическэ эсэгэ оронойнгоо дайсантай тулалдаһан хатуу шанга байлдаануудта, жатуу шэрүүн бэрхэшэлэнүүд соогуур манай Улаан Армиин һалбаран ургажа, эмхилэн бэежһэн байна.

Манай Улаан Армиин ба Үһэн-Сэрэгэй Флод болбол советскэ эхэ оронойнгоо нэрэ түрэ, эрхэ сүлөөе ба бэеэ даанги байдалые хамгаалһан хатуу шанга тулалдаануудай нэрьеэн соогуур алдар суута XXIV-дэхи ойгоо һайн үдэрлэһэн байха юм. Улаан Армиин болбол айхабтар үргэн өхэ фронтын гол гол участогуудта дэрэ добтолго хэжэ байһан үедөө өөрынгөө ойе тэмдэглэбэ. Улаан Армиин болбол немецко-фашистска булимтарагшадые бута хяа сохихо гэһэн сталинска түсэбые бэелүүлгэнэ байлгаануудай үүсхэлые өөһэдынгөө гаргта оруулжахай. Советскэ Информбюрогой февралиин 23-ай мэдээсэл соо Дорогобуж городоо манай сэрэгүүдэй эзэлһэниие мэдээсэһэн байна. «Мүнөө хала гэнэдхээжэ орохо матын ерүүл ушаралнуудта дээрэһээ мүнөө дайнай хуби заяан шийдхэдэхэ бэшэ, харин холодоо байгаа ондоо нүхэсэлнүүдээр: тылэй бүхөөр, армиин моральна хүсэл зоригоор, дивизиннүүдэй тоо ба шанараар, армиин буу зэбсэгээр, армиин начальствующи составай эмхидхэхы шадабариар шийдхэгдэхэ болохо» (Сталин).

Манай тыл урда урданайхиһаа бага бэхи, саападагшые үдэрһөө үдэр ерэхэ бүри улам улам батажаха, бүхжэхэ. Манай армиин моральна хүсэл зориг айхабтар өхэ, ушарынь, манай армиин болбол эсэгэ оронойнгоо эрхэ сүлөөе ба бэеэ даанги байдалай түлөө үнэп зуб ба эрхэ сүлөөе үмөөрһэн дай ябуулжа байһаная һайн мэдэдэг. Дайнай энэ үндэр дээдэ ба гэгээн һайхан зорилго болбол манай советскэ сэрэгшэдые героическа баатаршалгануудта зоригжуулна. Манай дивизиннүүдэй тоо ба шанарынь улам улам олошорон һайжарна, тэлэнэрнай дайсай гал дүлэн соогуур гаража дайшалгы һургаал ба хатуугалые абажа байна. Тиигэхэ зуураа манай тыл болбол шэнэ шэнэ резервнүүдые шэнэ шэнэ полк ба дивизиннүүдые эршэмтэй түргэнөөр бэлэдхэжэ, дайлалдаа байгаа армиингаа жатсаалайн зэргые тэһалбарнагүйгөөр хүсэлгүүлжэ байнхай. Магай армиин буу зэбсэг үдэрһөө үдэр ерэхэ бүри бүр хүсөө нэмэнэ.

Манай арми халаа энэ дайнай үедэ немецко-фашистска арми ба Германиин хүлһэншэлэй сэрэгүүдэй урдаһаа нюурдалдэн харагдуулалдана. «Теэд магтралта немецкэ арми диилджэ, Улаан Армиин болбол нилээдгүй өхэ амжалтануудые туйлаһан байха юм Улаан Армиин бүр хүсэтэ сохилтонуулта һээ һэбхүүл болотороо гүбюулһэн немецкэ сэрэгүүд баруун эүг тээшэ шарбан мухари ха зуураа техникэ ба хүнэй талаар туйлай өхэ гээлтэдэ орожа байна. Тэдэнэр болбол бута хяа сохиулха үдэрөө хойшолуулахгэжэ оролдожо рубеж бүхэнһөө шагтагалдан тошохые хүсэдэг байна. Үүсхэл халаа мүнөө бидэнэй гарта». (Сталин).

Нүхэр Сталинай захиралта болбол советскэ сэрэгшэ бүхэнэй советскэ патриот бүхэнэй сэдьхэл соо урда урданайхиһаа үшөө һайнаар дайлалдаха ба хүдэлмэрилхэ тон эршэмтэй хүсэл жүдхэсые ургуулан һалбаруулха. Нүхэр Сталинай үгэ хадаа нүтэлжэ ябаа илалтада этигэхэ зориг олгуулжа бидэнэрэй хүсэ шадалые бүри өөрөө эршэлгүүлнэ.

Алдар суута полководец ба нигт вождь нүхэр Сталинайнгаа хүтэлбэри доро ябажа, бүхы советскэ аралайнгаа туһаламжа ба дэмжэлгэ доро ябажа манай шэнэ зоригто Улаан Армиин ба Үһэн-Сэрэгэй Флот болбол бүтэдэнэ үзэн ядаглажа байгаа дайсанаа сум илажа шадаха!

Немецко-фашистска булимтарагшадые бута хяа сохихын тулада Ленинэй туг доро, Сталинай хүтэлбэри доро ураглаа!

Нүхэр Сталинай захиралта дайшалхы шэнэ шэнэ баатаршалгануудые туйлаха р зоригжуулна

БАРУУН-ХОЙТО ФРОНТ. Февралиин 23. **(ТАСС-эй спецкорр).** Энэ үдэр Баруун-Хойто фронтын бүхы частьнуудта СССР-эй Обороныи Нарком нүхэр Сталинай захиралта болбол Улаан Армиин 24-дэхи ойтой дацарамлуулан уншагдаһан байна. Энэ захиралта болбол боец, командир ба политхүдэлмэрилэгшэдэй дуулар түрбилгүй өхэ дэбжэлтэ гаргажа, тэдэнниие айхабтараар зоригжуулһан байна. Хэдэн олон частьнуудта митингнүүд болоо.

Советскэ Союзай Герой Тарянник гэгшын комиссараар ябадаг аппарационно частьта тус частиин эрхим һайн летчигуудай нэгэн орденто нүхэр Стружкин гэгшэ үгэ өгэлэһэн байна. Тиигэхэлээ нүхэр Стружкин болбол мигэжэ мэдүүлбэ:

—Бидэнэр хадаа эсэгэ оронойнгоо эрхэ сүлөөе ба бэеэ даанги байдалай түлөө үнэн зуб дай ябуулжа байнабди. Энэ ябуулгамнай бидэнэрые шэнэ-шэнэ баатаршалга туйлаха хэрэгтэ зоригжуулжа, бидэнэй дундаһаа геройнуудые үргүүлэн гаргана. Инаг наркомойнгоо захиралтые бидэнэр хадаа улам өхэ нүр хүсэтэйгөөр дайсагаа сохижо харюулхабди. Манай буугаһан һомон бүхэн, снаряд бүхэн немецко-фашистска булимтарагшадай толгой дээрэ тон мэргэнээр ошожо тудаха. Дайсанай хэрбээ бэеэ тушаагаагүй һаань бидэнэр, Улаан Армиин сэрэгшэд, тэдэнниие үгы хэхэбди!

Нүхэр Миссановай командилдаг часть болбол Улаан Армиин 24-дэхи ойн урда үдэр дайсанай һабарһаа 5 нүүрэн газартта булаан эзэлбэ. Тиигэлээ, үрэдшалан абтаһан мэдээнүүдэй өөһоор, 17 үхэр буу, 14 пулемет, 75 хайрцаг минэ барэшье ондоо трофей булаан абаһаа байна. Энэ частиин боецүүд Оборонын Наркомойнгоо захиралтые дуулаад бэлдэхээ: «Илалта туйлаха зам харгыемнай тон эли тодо болгожо, шэнэ шэнэ баатаршалганууд туйлахаар зоригжуулна. Агуучеэ Сталинай захиралтые нэрэ түрэтэйгөөр гүйсэдхэжэ, советскэ газар ооогоо немецкэ булимтарагшадаа сулөөлжэ шадахабди!»—гэжэ мэдүүлһэн байна.

Ю. Корольков.

Февралиин 24-эй үдэшын мэдээсэл

Февралиин 24-эй туршада манай сэрэгүүд немецко-фашистска сэрэгүүдэй эсэргүүсэлтые даган илажа, урагшаа дабшаха ябадалаа үргэлжэлүүлхэ зуураа хэдэн һуурин газарнуудые эзэлэе.

Февралиин 23-да агаарай байлдаануудта дайсанай 21 самолет унагаагдаба. Манайхин 13 самоледоо гээгээ.

* * *

Февралиин 23-да манай авиациин частьнуудаа 10 немецкэ танк, сэрэг ба ашаа тэсэһэн 327 автомашина, һомо хэрэгсэл тэсэһэн 140 ашаа, горючитай 8 автоцистернэ, 31 өхэ буу, зенитно-пулеметно 27 үүр, 23 миномет үгы хэһэн ба тэмтэсэһэнһээ гадна, һомо хэрэгсэлтэй 5 склад тэһэлжэ, түмэр харгын 17 вагон ба нэгэ паровоз бала сохёод, түмэр харгын хоёр эшелониие галдажа, дайсанай 3 батальон шахуу ябган сэрэгые таразн сохиһон ба зарьмыень үгы хэһэн байна.

Февралиин 15-һаа 21 хүртэрхи неделиин турша соо немецкэ арми 157 самоледоо гээгээ. Этэнэрэй 95 самоледынь агаарай байлдаанда унагаагдажа, 11 самоледынь эенитгэ буудалгаа дайрагдажа үрэгдэнэ, 51 самоледынь аэродромуудта дээрээ үгы хэгдэһэн байгаа. Энэ үедэ манайхин 54 самоледоо гээбэ.

* * *

Баруун фронтдо ябуулгаа хэжэ байһан манай нэгэ часть дайсанай өгсөөр ёсолижэ ябуулгаа хэжэ байна. Тиигэлээ, үрэдшалан абтаһан мэдээнүүдэй өөһоор, 17 үхэр буу, 14 пулемет, 75 хайрцаг минэ барэшье ондоо трофей булаан абаһаа байна. Энэ частиин боецүүд Оборонын Наркомойнгоо захиралтые дуулаад бэлдэхээ: «Илалта туйлаха зам харгыемнай тон эли тодо болгожо, шэнэ шэнэ баатаршалганууд туйлахаар зоригжуулна. Агуучеэ Сталинай захиралтые нэрэ түрэтэйгөөр гүйсэдхэжэ, советскэ газар ооогоо немецкэ булимтарагшадаа сулөөлжэ шадахабди!»—гэжэ мэдүүлһэн байна.

Ю. Корольков.

Советскэ Информбюрогоо

Февралиин 24-эй үдэшын мэдээсэл

Февралиин 24-эй туршада манай сэрэгүүд немецко-фашистска сэрэгүүдэй эсэргүүсэлтые даган илажа, урагшаа дабшаха ябадалаа үргэлжэлүүлхэ зуураа хэдэн һуурин газарнуудые эзэлэе.

Февралиин 23-да агаарай байлдаануудта дайсанай 21 самолет унагаагдаба. Манайхин 13 самоледоо гээгээ.

* * *

Февралиин 23-да манай авиациин частьнуудаа 10 немецкэ танк, сэрэг ба ашаа тэсэһэн 327 автомашина, һомо хэрэгсэл тэсэһэн 140 ашаа, горючитай 8 автоцистернэ, 31 өхэ буу, зенитно-пулеметно 27 үүр, 23 миномет үгы хэһэн ба тэмтэсэһэнһээ гадна, һомо хэрэгсэлтэй 5 склад тэһэлжэ, түмэр харгын 17 вагон ба нэгэ паровоз бала сохёод, түмэр харгын хоёр станциие эзэлэн абаба. Дайсан болбол техникэ ба хүнүүдэйнээ талаар өхэ гээлтэдэ орсо. Ондоо нэгэ участок дээрэ манай сэрэгүүд 76-дахи немецкэ ябган сэрэгэй дивизиин 203 ба 230-дахи полкнуудые, мүн 9-дэхи немецкэ ябган сэрэгэй дивизиин 50-дахи полкые хяа бута сохиһон байна. Байлдаанай болсһон газар дээрэ дайсанай туйлай олон үхээрнүүд үлөө. Өхэ трофей абтаба.

* * *

Гитлеровскэ офицер болбол К. гэдэг деревнитэ һуудаг 80 наһатай Матвей Матвеевич Кузьминие дуулуулжа асараал нүхэр Готбунов командиртай частьнуудай дайшалхы һахиуулай байһан газарта немецүүдэй олон тоото бүлэгые нюуса эзмаар дахуулан абааша гэжэ захирга. Замда мордохоор тухеэржэ байхалаа Кузьмин болбол немецүүдэй мэдэлгэгүйгөөр советскэ сэрэгүүд тээшэ нэбтэрэн оншожо, тэдэнэртэ нюул ушархаа һайһаниие урилдалган мэдүүлэ гэжэ өөрынгөө 14 наһатай Вася гэдэг аша хүбүүнээ зарлагаба. Нүхэр Кузьмин болбол хорото дайсаниие үни удаан дабайһан юумэ шинии һанаандашье орохогүй ха даа! Бидэнэр баба һүниндөө бүтэдөөрөө хүн дэрэ эргособобди. Мүнөө бидэнэр юрэ амар заяа үзэхээ болёобди. Мүнөө үгэ бидэнэр өхэ хүнэ байдалда байнабди, юуб гэхэдэ, оголууд өхэ амжалтатайгаар алгаануудые хэнэ. Бидэнэр өхэ гэлтэлэ орообди. Манай нэгэ батальон бэлэдэгшөө. Тэнэ юун болоожо байна гээшэб! Сүмэгэн огожо өөрэһэн дайсанай частьнуудай атакын манай тосгоодо ерэхые бидэнэр үдэр һүниигүй шүлеенэбди» гэжэ бэшэнэ.

* * *

Лиза Зейферт гэгшэ Оттыгчоо алагдаһан түхай мэдээсэлэ үгэтэгшэ поведельниггэ абаа һөн. Үсэгэлдэр Эльза Вайхерт өөрынгөө фрицын алагдаһан тухай мэдээсэлгэ абаа, харин мүнөөдэр госпожа Леманс өөрынгөө эрэ нүхэрэй алагдаһан тухай мэдээсэлгэ абаба... Клавницерэй хүбүүн октябриин 10-даа хойшо юушье бэшэнэгүй, Герхард Пюшель сентябриин 19-һөө хойшо бэшэнэгүй, Рудди августын 28-һаа хойшо бэшэнэгүй. Эдэхэдэй гэрэеэрээ өхэдэ һанаагаа зобонги... Хэсүү юумэ болоожо байна»,—гэжэ нэмэнэ өфрейтор Рудди Вильтш гэгшэ. Альтенбургһаа һаяхан тэрээнэй эхэнь бэшэлэн байна.

* * *

Курскэ областиин Тимскэ районой, мүнөө немецкэ булимтарагшадаа сүлөөлөгдөөн Гнилоовка Дворы гэдэг деревниин арад зон болбол фашистска харшалгуудай дээрмэдэлгэ ба зэрлиг ааша хаһаан тухай дэлгэрэнгы акт эохёогоо.

Немецүүд болбол колхозниггуудай бүхы хоол хүнэбэ, малгуудые булаан абажа, олон гэрнүүдые галдаа. Гитлеровецүүд хоёо үүнбүүлэй эчэ болохо А. Д. Лобышевае, С. Я. Чаусовые, М. Е. Нежедаевае ба бусадые алаба. Урилшалан гаргаһан тоолоогоор, немецүүд болбол колхоз ба колхозниггуудта 500.000 тиихэрэгэй гарза хохирол хүргэн байна.

* * *

Болхуулгаһан аад. Зүүн Германиин ой модон соогуур хорогдожо ябаһан зэбсэгжэмэл бүлэг немецкэ солдатуудыг Шлоше гэдэг городтохи хоол хүнэйэнэй складуудта добтолго хэе.

Февралиин 25-ай үглөөнэй мэдээсэл

Февралиин 24-эй һүниин туршада манай сэрэгүүд немецко-фашистска сэрэгүүдтэ эсэргүү ешбхитэ дайшалхы ябуулгануудаа үргэлжэлүүлбэ.

* * *

Урда фронтын нэгэ участок дээрэ ябуулгаа хэжэ байһан манай боецүүд һүүлэй 5 үдэртэ 18 немецкэ танк, 11 пулемет, 11 миномет, 30 өхэ буу, 3 автомашина, 10 радиостанци үгы хэһэн байна. Немецүүд 2.700 солдат ба офицерэ гээгээ.

* * *

Нүхэр Зиновьев командиртай манай часть (Баруун-Урда фронт) февралиин 20 үдэрэй туршада хатуу шанга байлдаа хэжэ немецүүдые өхэ гэлтэдэ оруулба. Дайсан болбол 3.220 солдат ба офицерэ алуулна. Манай боецүүд 150 автомашина, 130 өхэ буу 9 танк, 180 мотоцикл ба сэрэгэй бусад олон зэрэ булаан абаба.

* * *

Лейтенант Крещановскын танкова экипаж өхэ буу ба пулеметой мэргэн буудалгаар нэгэ байлдаанда немецкэ хоёр зэнитнэ өхэ буу ба танк буудаха хоёр өхэ буу үгы хэжэ, һомо хэрэгсэлтэй склад тэһэлһэн байгаа.

* * *

Сержант-пулеметчик Левантиин гэгшэ нэгэ взвод немецкэ морито сэрэгүүдые дуулэ етүүлэд мэргэн буудалгаагаа 13 солдадые ялгаалһаа гаргаба. Ондоо нэгэ байлдаанда баатар зоригто сержант холбогол гранатаар дайсанай нэгэ танк ба ябган сэрэгүүдые тээжэ ябаһан хоёр автомашина үгы хэе.

* * *

Нүхэр Скрепилов гэгшэн команда доро ябаһан танк буудаха өхэ буугай взвод дайсанай танкова атакые героическаар гадэргэнь сохёо. Түүгүүшынгээ хоёр буудалгаар уулаараеец Петровой өхэ буугай расчет дайсанай түрүүлжэ ябаһан танкые үгы хэбэ. Хоёрдохи машиные нүхэр Скрепилов 3 снарядаар хяа сохёо. Һүүлшын гурбадахи танк эрьелдэд тэрьедэн зайлага гэжэ һэдээ, типибэшье баань хоёр буудалгаар мүн тэрэниие тэмтэйһэн байна.

* * *

Немецкэ өфрейтор Грауземанн Багаанге гэгшэнэ Маргарит Гаук гэгшэтэ бэшэһэн аал, ябуулжа үрдеэгүй бэшэгынь олгоо. Тэрээн соогоо: «Оголууд баба даагуй добтолжо эхилээ. Манай эндэ болоожо байһан юумэ шинии һанаандашье орохогүй ха даа! Бидэнэр баба һүниндөө бүтэдөөрөө хүн дэрэ эргособобди. Мүнөө бидэнэр юрэ амар заяа үзэхээ болёобди. Мүнөө үгэ бидэнэр өхэ хүнэ байдалда байнабди, юуб гэхэдэ, оголууд өхэ амжалтатайгаар алгаануудые хэнэ. Бидэнэр өхэ гэлтэлэ орообди. Манай нэгэ батальон бэлэдэгшөө. Тэнэ юун болоожо байна гээшэб! Сүмэгэн огожо өөрэһэн дайсанай частьнуудай атакын манай тосгоодо ерэхые бидэнэр үдэр һүниигүй шүлеенэбди» гэжэ бэшэнэ.

* * *

Лиза Зейферт гэгшэ Оттыгчоо алагдаһан тухай мэдээсэлэ үгэтэгшэ поведельниггэ абаа һөн. Үсэгэлдэр Эльза Вайхерт өөрынгөө фрицын алагдаһан тухай мэдээсэлгэ абаа, харин мүнөө госпожа Леманс өөрынгөө эрэ нүхэрэй алагдаһан тухай мэдээсэлгэ абаба... Клавницерэй хүбүүн октябриин 10-даа хойшо юушье бэшэнэгүй, Герхард Пюшель сентябриин 19-һөө хойшо бэшэнэгүй, Рудди августын 28-һаа хойшо бэшэнэгүй. Эдэхэдэй гэрэеэрээ өхэдэ һанаагаа зобонги... Хэсүү юумэ болоожо байна»,—гэжэ нэмэнэ өфрейтор Рудди Вильтш гэгшэ. Альтенбургһаа һаяхан тэрээнэй эхэнь бэшэлэн байна.

* * *

Курскэ областиин Тимскэ районой, мүнөө немецкэ булимтарагшадаа сүлөөлөгдөөн Гнилоовка Дворы гэдэг деревниин арад зон болбол фашистска харшалгуудай дээрмэдэлгэ ба зэрлиг ааша хаһаан тухай дэлгэрэнгы акт эохёогоо.

Немецүүд болбол колхозниггуудай бүхы хоол хүнэбэ, малгуудые булаан абажа, олон гэрнүүдые галдаа. Гитлеровецүүд хоёо үүнбүүлэй эчэ болохо А. Д. Лобышевае, С. Я. Чаусовые, М. Е. Нежедаевае ба бусадые алаба. Урилшалан гаргаһан тоолоогоор, немецүүд болбол колхоз ба колхозниггуудта 500.000 тиихэрэгэй гарза хохирол хүргэн байна.

* * *

Болхуулгаһан аад. Зүүн Германиин ой модон соогуур хорогдожо ябаһан зэбсэгжэмэл бүлэг немецкэ солдатуудыг Шлоше гэдэг городтохи хоол хүнэйэнэй складуудта добтолго хэе.

НҮХЭР СТАЛИНАЙ ЗАХИРАЛТА ИЛАЛТА ТЭЭШЭ ЖҮДХҮҮЛНЭЛ!

(„Правдын" түрүү бэшэгһээ)

Үсэгэлдэр малай орон болбол түрэл Улаан Армиингаа XXIV-дэхи ойе туйлай өхэ дэбжэлгэнүүдэр тэмдэглэ. Бүхы советск эрдэ хадаа немецко-фашистска булимтарагшадые өөһэдынгөө орон сооһоо үлдэн нимнажа гаргаһан тулада үргэн өхэ фронт дээрэ хатуу шанга байлдаануудые явуулжа байһан Улаан Армиин ба Үһэн-Сэрэгэй Флодойнгоо сэрэгшэдые эльгэн уриналр ажаллаа.

Оборонын Арадай Комиссар болбол алдар суута ойе тэмдэглэһэн үдэр захиралта гаргалга улаанармеецүүд ба улаанфлотецүүдта, командир ба политхүдэлмэрилэгшэдтэ, эрэгтэй ба эмэгтэй партизануудта хандһан байна. Нүхэр Сталинай захиралта болбол советскэ арагай эрхэ сүлөөе олгуулха агуучеэ гайнай зорилтые тон хүсэтэйгөөр тодоруулан харуулжа, бидэнэрэй илалтын замые заажа үгэнэ. Вождинмнай энэ захиралта болбол эрхим шанартай буу зэбсэг шэнэгөөр манай сэрэгүүдэй добтолты жүдхэсын бүр хүсые эршэдхэжэ, дайнай айхабтар орёо эрхэ байдал соо шаргы зэмдэ олохо хүсэ шагал олгуулна. Нүхэр Сталинай түүхэтэ захиралта соо советскэ арагай бүр хүсэн ба манай армиин улам бүри һолбаржа байгаа бүр хүсэн немецко-фашистска булимтарагшадые гүйсэд илаха хүртэрсө тэмсэлдэхэ бидэнэрэй булад хатуу хүсэл зориг толотон харуулагдаа.

Магтай агуучеэ вождинин үгэ тэлэлгэ бүхэн илалта туйлахын урилал мүн байдаг. Нүхэр Сталинай захиралта болбол Улаан Армиин ба Үһэн-Сэрэгэй Флодоо сэрэгшэдые, эрэгтэй ба эмэгтэй партизануудые, хүдэлмэришэн ба тарьяшадые, ажалша интеллигенциие өөһэдынгөө эхэ оронние. гэрэнэйнгээ эрхэ сүлөөе ба бэеэ даанхай байдалые хамгаалхыгтулада шэнэ шэнэ баатаршалгануудые туйлахаар, немецко-фашистска булимтарагшадые бута хяа сохихын түлөө фронт ба тылдэшье героическа шэнэ хэрэг үйлэ үйлдэхээр зоригжуулна.

Германска империализмтай тулалдаһан тэмсэл соогуур, социалистическэ эсэгэ оронойнгоо дайсантай тулалдаһан хатуу шанга байлдаануудта, жатуу шэрүүн бэрхэшэлэнүүд соогуур манай Улаан Армиин һалбаран ургажа, эмхилэн бэежһэн байна.

Манай Улаан Армиин ба Үһэн-Сэрэгэй Флод болбол советскэ эхэ оронойнгоо нэрэ түрэ, эрхэ сүлөөе ба бэеэ даанги байдалые хамгаалһан хатуу шанга тулалдаануудай нэрьеэн соогуур алдар суута XXIV-дэхи ойгоо һайн үдэрлэһэн байха юм. Улаан Армиин болбол айхабтар үргэн өхэ фронтын гол гол участогуудта дэрэ добтолго хэжэ байһан үедөө өөрынгөө ойе тэмдэглэбэ. Улаан Армиин болбол немецко-фашистска булимтарагшадые бута хяа сохихо гэһэн сталинска түсэбые бэелүүлгэнэ байлгаануудай үүсхэлые өөһэдынгөө гаргта оруулжахай. Советскэ Информбюрогой февралиин 23-ай мэдээсэл соо Дорогобуж городоо манай сэрэгүүдэй эзэлһэниие мэдээсэһэн байна. «Мүнөө хала гэнэдхээжэ орохо матын ерүүл ушаралнуудта дээрэһээ мүнөө дайнай хуби заяан шийдхэдэхэ бэшэ, харин холодоо байгаа ондоо нүхэсэлнүүдээр: тылэй бүхөөр, армиин моральна хүсэл зоригоор, дивизиннүүдэй тоо ба шанараар, армиин буу зэбсэгээр, армиин начальствующи составай эмхидхэхы шадабариар шийдхэгдэхэ болохо» (Сталин).

Манай тыл урда урданайхиһаа бага бэхи, саападагшые үдэрһөө үдэр ерэхэ бүри улам улам батажаха, бүхжэхэ. Манай армиин моральна хүсэл зориг айхабтар өхэ, ушарынь, манай армиин болбол эсэгэ оронойнгоо эрхэ сүлөөе ба бэеэ даанги байдалай түлөө үнэп зуб ба эрхэ сүлөөе үмөөрһэн дай ябуулжа байһаная һайн мэдэдэг. Дайнай энэ үндэр дээдэ ба гэгээн һайхан зорилго болбол манай советскэ сэрэгшэдые героическа баатаршалгануудта зоригжуулна. Манай дивизиннүүдэй тоо ба шанарынь улам улам олошорон һайжарна, тэлэнэрнай дайсай гал дүлэн соогуур гаража дайшалгы һургаал ба хатуугалые абажа байна. Тиигэхэ зуураа манай тыл болбол шэнэ шэнэ резервнүүдые шэнэ шэнэ полк ба дивизиннүүдые эршэмтэй түргэнөөр бэлэдхэжэ, дайлалдаа байгаа армиингаа жатсаалайн зэргые тэһалбарнагүйгөөр хүсэлгүүлжэ байнхай. Магай армиин буу зэбсэг үдэрһөө үдэр ерэхэ бүри бүр хүсөө нэмэнэ.

Манай арми халаа энэ дайнай үедэ немецко-фашистска арми ба Германиин хүлһэншэлэй сэрэгүүдэй урдаһаа нюурдалдэн харагдуулалдана. «Теэд магтралта немецкэ арми диилджэ, Улаан Армиин болбол нилээдгүй өхэ амжалтануудые туйлаһан байха юм Улаан Армиин бүр хүсэтэ сохилтонуулта һээ һэбхүүл болотороо гүбюулһэн немецкэ сэрэгүүд баруун эүг тээшэ шарбан мухари ха зуураа техникэ ба хүнэй талаар туйлай өхэ гээлтэдэ орожа байна. Тэдэнэр болбол бута хяа сохоулха үдэрөө хойшолуулахгэжэ оролдожо рубеж бүхэнһөө шагтагалдан тошохые хүсэдэг байна. Үүсхэл халаа мүнөө бидэнэй гарта». (Сталин).

Нүхэр Сталинай захиралта болбол советскэ сэрэгшэ бүхэнэй советскэ патриот бүхэнэй сэдьхэл соо урда урданайхиһаа үшөө һайнаар дайлалдаха ба хүдэлмэрилхэ тон эршэмтэй хүсэл жүдхэсые ургуулан һалбаруулха. Нүхэр Сталинай үгэ хадаа нүтэлжэ ябаа илалтада этигэхэ зориг олгуулжа бидэнэрэй хүсэ шадалые бүри өөрөө эршэлгүүлнэ.

Алдар суута полководец ба нигт вождь нүхэр Сталинайнгаа хүтэлбэри доро ябажа, бүхы советскэ аралайнгаа туһаламжа ба дэмжэлгэ доро ябажа манай шэнэ зоригто Улаан Армиин ба Үһэн-Сэрэгэй Флот болбол бүтэдэнэ үзэн ядаглажа байгаа дайсанаа сум илажа шадаха!

Немецко-фашистска булимтарагшадые бута хяа сохихын тулада Ленинэй туг доро, Сталинай хүтэлбэри доро ураглаа!

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Улаан Армиин агаарай сэрэгэй хүсэнүүдэй начальствующи составта Советскэ Союзай Геройн нэрэзэргэ олгохэ тухай

Немецкэ булимтарагшадта эсэргүү тэмсэлэй фронт дээрэ командованиингаа дайшалхы даалгабариннуудые жэшээтэ һайнаар гүүргэхэ зуураа шэн габьяа ба геройство гаргаһанайнь түлөө **Ленинэй орден** ба «Алтан Одон» медаль барюулгатайгаар Советскэ Союзай Геройн нэрэзэргэ олгохо:

1. Подполковник **Витрук Андрей Никифоровичтэ.**
2. Ахалагша лейтенант **Лопилин Александр Алексеевичтэ.**
3. Лейтенант **Невкипелом Георгий Терентьевичтэ.**
4. Ахалагша лейтенант **Чулков Иван Денисовичтэ.**

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ
М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь
А. ГОРКИН.

Москва Кремль,
1942 оной февралиин 24.

ЭРХИМ УРГАСА — БЭЛЭДХЭЛҺЭЭ ДУЛДЫДАХА

★ ★

Элбэг дэлбэг резерв байгуулхын түлөө

Заиграйн аймагай колхозниггуудтаряалан ба хадаланнайнгаа ургасые бүхы хэмжэгэр дэшэлүүлхэ, эдеэ хоолой элбэг дэлбэг резерв байгуулхын түлөө тэмсэн, унаһан малгайгаа абангүй хүдэлмэрилнэ.

Үндэр ургасын мастернуудай зүблөөн болоожо, баялиг нүй дүршэлнүүдэй ашалдан абалгахаһаа гадна, тарилгануудайнгаа талмайе үргэдхэхэ, ургасыень дэшэлүүлхэ хэдэ хэдэн хэмжээ ябуулгануудые хараалаа, эдэнэй гүйсэдхэхын тулада ажалгаһан эршэтэйгээр ажаллажа байна.

Ефремовскэ 38 звенодо 161 моритой 262 хүн хүдэлмэрилжэ, 2026 гектар газар эзэлдэ рилхэ түсэбтэй. 21 звенонь агротехническэ түсэбүдэй зохёонхой.

Тэрээнһээ гадна, тус звенонуул хаалаа мүнөөнэй онсо өөрэ оршонбайдалые хараадаа абажа, энэ жэлэ 410 гектар сэбшалантые өөһэдынгөө түсөөр үтэгжүүлэн шанаржуулха ба хуряахаар хараалба.

Заиграйнхид болбол 861 гектар та яаланнай газар дээрэ саһа тогтооһон, 9073 тэнэ шэбэ зөөжэ обоолһон ба 299 центнер үнэһэ, 212 центнер шуудуунай аргал суглуулһан байха юм.

П. Метлаев.

Хабарай тарилгада бэлэдхэл һайнаар ябуулна

ЯРУУНА. **(Манай спецкорр).** «Улаан Туяа» колхозой комсомолецуул ба залуушуул тарилгадаа бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүдтэ эмхидхэгдэйгөөр хабаадалсанад. Амаралтын үдэрнүүдтэ саг үргэлжэ тарьяанайнгаа гэзэг дээрэ гаргажа агротехникын дэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлжэ байха юм.

Үнгэрһэн амаралтын үдэшүүдтэ 70 гаран шарга шэбэхэ тарьяалангай газар дээрэ абаашажа алхахатайгаа хамта, хэдэн зуугаад гектар газартта саһа тогтоогоо. Гална үнэһэ ба шубуунай аргал суглуулжа, газараа үтэгжүүлнэ.

Түрүү комсомолецуул С. Баймаев, Ч. Шойдонов, Д. Ширапов гэгшэд энэ хэрэгтэ имагта өхэ оролдолго гаргана. «Улаан Туяа» колхозой комсомольско организацийн секретарь нүхэр Жамсаранов энэ хүдэлмэриие эмхидхэжэ, хабарай тарилгада бэлэдхэл һайнаар ябуулжа байна.

А. Шулунов.

★ ★ ★

ДАРХАН ДАША ЦЫРЕМПИЛОВ

Калиниций нэрэмжэтэ артелиин түмэршэ дархан Даша Санжеевич Цыремпилов уран нарин ба оролдосотой дархан гэжэ аймаг ба сомон дотороо алдаршаһаар үнинэй. Даша Санжеевич болбол өөрынгөө туһалагша Базарсада Батуевтай хомта шиирег гарай шэди гарган, шэлдэн буладһаа шэрэдэнэ сасфруулжа, үндэр бүтээсэтэ ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Колхозойнгоо худөө ажахыч багажа зэбсэгүүдэй заһабариие болзорһоонь урид дүүргэбэ.

Хуушарһан машинануудай частьнуудые һэльбэхэ заһаха үүсхэл оролдолго гаргажа, нилээд олон түхэригэй арбилалта хэһэн байха юм.

Тэрээнһээ гадна, дархан Даша Цыремпилов өөрынгөө артелиин машина зэбсэгүүдые заһабарилжа дүүргэһэн дарыдаа хуршэ колхозуудта („Октябрьска революци", „Сталинска-Путь") ошожо, тарилгада хэрэглэгдэхэ машинануудыень заһабарилалсажа байна.

Д. Аюров.

Бичура, Гушадай сомон.

★ ★

Большевистскэ оролдолгын бодото үрэ

Тарязлангай

БЭХИЖҮҮЛЭГДЭМЭЛ РУБЕЖҮҮДЭЙ БАРИЛГАШАДЫЕ ШАГНАЛГА

Немецкэ булимтирагшадта эсэргүү бэхижүүлэгдэмэл рубежүүдэй байгуулгын талаар правительствын даалгабариигүүдые жөнөөгөө һайнаар дүүргэһэн тулео СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указаар СССР-эй орденүүд ба медальнуудаар шагнагдаба гэбэл:

Ленинэй орденоор—«Артем» гэжэ шахтын отбойщик **З. А. Дьяков**; инженерна сэргүүдэй генерал-майор **Л. З. Котляр**; хамгаалгын бригадын 12-дохи управленийн начальник гүрэнэй аюулгүйе хамгаалгын ахалагша майор **Ф. А. Леонюк**; хамгаалгын бригадын 10-дахи управленийн начальник гүрэнэй аюулгүйе хамгаалгын майор **М. М. Мальцев**; НКВД-гэй главно ростройн начальник гүрэнэй аюулгүйе хамгаалгын ахалагша майор **Я. Д. Рапопорт**; полковник **И. Е. Салашенко** бэлэдгэлгэшэ эмэтэй колхозник **М. Н. Хозяинова**; газармалтагшадай бригадир эмэтэй колхозник **Е. И. Хренова**; ССР Соююзай Дотоотын Хэргүүдэй Арадай Комиссарай орологшо гүрэнэй аюулгүйе хамгаалгын 3-дахи рангын комиссар **В. В. Чернышев** гэгшэд шагнагдаба.

Улаан Тугай орденоор—10 хүн: полковник **Е. З. Караманов**; хамгаалгын батальонгын главна управленийн начальникгай 1-дэхи орологшо гүрэнэй аюулгүйе хамгаалгын 3-дахи рангын комиссар **К. А. Павлов**; полковой комиссар **А. Н. Стручков**; полковой бригадын главна инженер **А. М. Утнелов**; генерал-майор **С. И. Ширяев** ба бусад.

Ажалай Улаан Тугай орденоор—76 хүн: газармалтагшадай бригадир **М. И. Безбородова**; стуроческэ бригадын хитлэбриллагшаа хүдэлмэрилдэг профессор **М. А. Богословский**; хамгаалгын бариллын главна управленийн начальникгай орологшо гүрэнэй аюулгүйе хамгаалгын капитан **Б. С. Вайнштейн**; газармалтагша **И. Гайфулин**; газармалтагшадай звеньевой эмэтэй колхозник **Н. И. Калугина**; хүдэлмэришэн-забойщик **Б. Я. Калюжный**; майор **С. В. Карьин**; газармалтагшадай бригадираар хүдэлмэридэг эмэтэй багша **Т. Ф. Кучнасова**; гүрэнэй аюулгүйе хамгаалгын ахалагша майор **В. Г. Наседкин**; хүдэлмэришэн-забойщик **И. Г. Познахарев**; ВКП(б)-гэй Обкомой секретарь **И. А. Слепов** ба бусад.

Улаан Одоной орденоор—63 хүн: полковник **В. А. Бутылев**; гүрэнэй аюулгүйе хамгаалгын майор **А. Ф. Голубев**; инженерна сэргүүдэй генерал-майор **Н. С. Горбачев**; НКВД-гэй сотрудник, полевой батальонгын начальник **Л. А. Игнатьев**; 2-дохи рангын сэргэй инженер **И. И. Кэневский**; полковник **М. В. Кузьмин** ба бусад.

«Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор—196 хүн: горно институтай студент **В. Г. Алексов**; 2-дохи багчын сэргэй инженер **Н. В. Андреев**; газармалтагша **А. А. Андриевская**; ВКП(б)-гэй райкомой секретарь **Н. М. Анхимов**; газармалтагшадай бригадир эмэтэй колхозник **Е. Е Баин**; хүдэлмэришэн-навалоотбойщик **И. Ф. Борсунов**; ВКП(б)-гэй Обкомой секретарь **А. Г. Барышников** ба бусад.

«Отвагын тулео» медальяар 7 хүн шагнагдаба;

«Ажалай баатаршалгын тулео» медальяар—248 хүн;

«Дайшалгын габьяагай тулео» медальяар—19 хүн;

«Ажалай отличийн тулео» медальяар 298 хүн шагнагдаба.

(ТАСС).

БМАССР дотор 1942 ондо колхозууд, колхозно урхэтэд, үмсын ажалтанһаа гүрэндэ мяха тушааха нормонууд тухай

БМАССР-эй Совнаркомой ба ВКП(б)-гэй Обкомой Бюрогой тогтоол

„Колхозууд, колхозно урхэтэд ба үмсын ажалтанһаа гүрэндэ мяха тушааха үилгата тушаалгын урдын нормонуудые хубилгаха тухай" СССР-эй СНК-гэй ба ВКП б)-гэй ЦК-гэй 1942 оной февралиин 15-ай тогтоолтой зохилдуулан, БМАССР-эй Арадай Комиссарнарай Советэй ба ВКП(б)-гэй Областной Комитедэй Бюрогой тогтоохонинь:

1. Колхозуудта бэхижүүлэгдэн үгтэһэн газар эдлүүрнин (тарьялангай, тэрешэлэн сад ба огород, сабшалан ба бэлшээриин газарай) гектар бүриһее БМАССР-эй колхозуудай гүрэндэ мяха тушааха үилгата тушаалгын жэлэй диференцированнэ нормые 1942 ондо удаахн ёһоор тогтоохо (килограммаар):

Баргажанай	— 4,0	Кяхтын	— 3,0
Бичурын	— 2,6	Мухар-Шэбэрэй	— 2,6
Эдэн	— 2,5	Ахын	— 4,0
Ярууныи	— 2,6	Прибайкальска	— 3,0
Заиграйн	— 3,0	Сэлэнгын	— 3,0
Закаменай	— 3,5	Тарбагатайн	— 2,4
Иволгын	— 3,0	Түнхэнэй	— 4,0
Кабанскын	— 3,0	Хоринн	— 3,0
Хэжэнгын	— 3,5		

2 СССР-эй СНК-гэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй 1942 оной февралиин 15-ай тогтоолоор байгуулагдаһан колхозно урхэтэ ба үмсын ажалтанһаа гүрэндэ мяха тушааха үилгата тушаалгын жэлэй нормонуудые урхэтэ бүриһее — амидын шагнуурые килограммаар доро заагдаһан ёһоор гүйцэдхэхэ:

Зононууд	Колхозно урхэтэд	үмсын ажалтан
Хүгжэнги малажалтай газар тарьялангай районуудай зонодо	46	92
Ажахыдаа газар тарьялангые багаар хэрэглэдэг, зүгөөр малажалые гол түлөө эрхилдэг, нүүдэгүй гү, али хахад нүүдэл малажалтай районуудай зонодо...	52	104
Газар тарьялан ажалые эрхилдэг үй шахуу, зүгөөр малажалые ажахынгаа гол ажал болгоһон, нүүдэл малажалтай районуудай зонодо	60	120

БМАССР-эй СНК-гэй түрүүлэгшэ С. ИВАНОВ.

ВКП(б)-гэй Обкомой секретарь С. ИГНАТЬЕВ

Улаан Армиин 24-дэхи ойе һайн үдэрлэһэнтэй дашарамдуулан Лондондохи советскэ посольстводо уулзалга болобо

ЛОНДОН, февралиин 23. (ТАСС). Улаан Армиин эмхидэн тогтоһоноһоо хойшо 24-дэхи ой болоһонтой дашарамдуулан Лондондохи советскэ посольстводо февралиин 23-да уулзалга болобо.

Энэ уулзалга дээрэ 600 гаран айлшад байлцаба. Тэдээн соо гадаадын хэрэгүүдэй министр Иден, гүрэнэй тамга барилгша лорд Криппс, ажалай ба национальна алба-ябуулгын министр Бевин, зүблэлэй түрүүлэгшэ лорд Андерсон, далайн министр Александер, авиацийн министр Синклер, колониинуудай министр Кренборн, хүүхдэй наймаалай министр Дальтон, авиационно ажалайлбэриин министр Ллевелин, информацийн министр Брокен, финансын министр Кингсли Буд, хоол хүнэһөөр хангалгын министр лорд Болтон, дотоодо хэрэгүүдэй ба дотоодын аюулгүйе хамгаалха министр Герберт Моррисон, сэрэг дайнай үеын зам харилсаанай министр Лезерс, элүүрые хамгаалха министр Эрнест Браун, далайн генеральна штабай начальник адмирал Паунд, имперскэ генеральна штабай-начальник генерал Брук, агаарай сэргэй хүсэнүүдэй штабай начальник авиацийн маршал Чарльз Портал ба английска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй эгээ дээдэ хэдэн олон тушаалтай байлцаба.

Мүн тэрашэлэн Бельгийн премьер-министр, Югославт ба Грециин премьер-министриүүд, генерал де-Голль, Рузвельтын нюурай түлөөлөгшэ Гарриман ба союзниуудай газарай сэрэгэй, үйан сэрогэй ба агаарай сэрэгүүдэй штабай членүүд байлцаба.

Эдэһэнэ гаднаЛлойд Джорджлорд Биверброук, лорд Сесиль, англійска тред-юнионуудай конгрессэй генеральна секретарь Сиррин гэгшэд ба мүн политическэ ба олониитын хэрэгые эрхилдэг алдартай хэдэн олон хүнүүд байлцаба.

Наука, литература ба искусствын хабьяатай алдартай хүнүүдэй тушаһаа уулзахэ болюю Герберт Уэллс, үүргэзураашта Дэвид Лоу ба бусад олон хүнүүд байлцаба.

Лондондо һуугаа советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй түлөөлөгшэд болбол Улаан Армиин ой гүйцэтгэһэнтэй ба амжалтануудые тэмдэглэһэнтэй дашарамдуулан хэдэн олон амаршалгануудые абаһаа байна.

Антисоветскэ худал хуурмагуудые зохеодог арга

СТАМБУЛ, февралиин 24 (ТАСС). Советско-турецкэ хилэ дээрэ тулалдаан болоһон хэрэгтэй гэзэг Гавас-ОФИ агентствын хардалгата информацие зохёоһон ябадалай дэлгэрэнгынь тон һайн мэдэхэ газарһаа абтаһан байна. Энэ һайн мэдэгдэһэнэй ёһоор, Турциидахи германска информационно бюрогой тамга ба мүн Гавас-ОФИ агентствын тамга болбол Турцида байгаа германска, англійска ба бусад эмигрантнуудтай холбоотой байһанда мэдэгдэшэһэн байна юм. Турецкэ засагаархинай мүрдэлгэ хэһэн дэрэһээ мэдэхэдэ, германска информационно бюрогой ба Гавас-ОФИ агентствын тушаалтад болбол Турцида эсэргүү ябуулганууд ные үнэ байһаган түлөө мүнөө Турциһа сүлэгдэһэн зарим эмигрантнуудтай холбоо барисаатай байна. Германска информационно бюрогой тамагай хэдэн олон тушаалтад, тэрэ тамагай секретарь Маргарита Круг гэгшэ ба мүн Гавас-ОФИ агентствын хэдэн тушаалтад стамбульска мүрдэлгын органуудта дуулуулжа мүшхэлгэдэ ороһон байна гэжэ мүнөө мэдэгдээ. Тиимэ үгэрһаа германска информационно бюрогой тамаг ба мүн Гавас-ОФИ агентствын тамаг болбол ооһэдынгоо нэрээр антитурецкэ ба антисоветскэ худал хуурмагуудые зохёожо тунхаглахада һаргылдаг болоо. Тиимэ энэн мэтэ худал хуурмаг информацие зохёожо байха үүргые Турцида һуугаа болгарска посольствын представитель Матов гэгшэ бэлдэ даажа абаһан байна. Тиигэжэ советско-турецкэ хилэ дээрэ тулалдаан болоһон хэ бэртэй тухайгаа худал хуурмагые зохёогоод, Матов гэгшэ Стамбул городһоо София городто телефоноор дамжуулһан байна. Тиихэдэ энэ телеграммые Гавас-ОФИ агентствын нэрэһэ тунхаглахада болохо гэжэ дурахаһан байха юм. Удаалуулан Гавас-ОФИ агентствын софийска корреспондент тэрэ заабагынь ёһоор саашань дамжуулһан байна.

Матов гэгшын ябуулганууде һайн мэдэхэ хүнүүдэ абтаһан мэдээнүүдэй ёһоор, Матов болбол хэдэн олон антисоветскэ шэнэ шэнэ худал хуурмагуудые зохеожо байнхай. Иимэ хардалгата худал хуурмагуудые соотлохо гэһэн зорилгонь хэдэ болгарска территори дээрэ ба Эгейскэ далайн аралнуудые дээрэ сэрэгэй тухэ-рэлгэнүүдые хэжэ байһан ябадалаа анхаралые һамааруулха гэһэн ябадал болоно.

Чан Кай-ши Энэдхэг арада хандажа бэшэг эльгээбэ

ЛОНДОН, февралиин 23. (ТАСС). Рейтер агентствын корреспондентын Калькуттаһаа дамжуулһанай ёһоор, Чан Кай-Шиболбол Энэдхэг арадта хандһан бэшэг эльгээбэ. Тиихэдэ соёл болбосоролой түүхэдэ туйлай ехэ юулай тохёолдоһон энэ үедэ Хитад ба Энэдхэгэй арадуудболбол бүхы хүн түрөлтэнэй эрхэ сүлөөе хамгаалха хэрэгтэ өөдэлынгөө хүсэ шадалые сүм зоюулха ёһоогой бэйна. Хэрбээ энэдхэг ба или хитад арадуудиимэ эрхэ сүлөөһөө хагаралгоо гэжэ һаа бодото эб найрамдал аль юртэнсэдэ оготошье биш болохо ба ахагүй гэжэ тэмдэглэһэн байна.

Англи болбол энэдхэг арадай зүгһөө ямар нэгэ эрилтэ хүлеенгүйгеер, шадал һаа тон түүтэнеер, энэдхэг арадта политическэ эрхэ олгуулжа үгэхэ ёһотой гэжэ найдаһанда Чан Кай-ши хэлэһэн байна. Тиигэжэ энэ арад болбол духовно ба материальна һуг хүсэе сашалаа улам һалбаруулха һэн. Тиигэжэ һаа энэдхэг арад болбол добтолон орогшодто эсэргүүсэхэ ябадалда туһалажахаһа гадна эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө тэмцэлтэжэ эхилһэн эрьелтэ хаха һэн. Энэ болбол британска империйгэ этигэл түрүүлхэ нүхэсэльнь олохо тон сэсэн политика байха һэн. Добтологшодой урдаһаа эсэргүүсэһэн фронтдо оролцоһон ямаршье арад гансалые тэрэ ямар нэгэ орнтой хаяг барисаатай байхаһаа гадна, мүн бүхы антифашистска фронтдо оролцоһон байха болоно. Добтолон орогшодой урдаһаа эсэргүүсэһэн нацэнууд хадаа бүхы дэлхэйе агрхын түлөө мүнөө болоохо байгаа тэмсэлиг энэдхэгэй арад болбол һайн дурааараа хэбгэлсажа энэдхэг о,он хагас шанартай һайн һуурина өөрөө гэжэ найдаснай. Бүхэдэлхэйн олониитынديلэнхи һанаа болбол Энэдхэгэй сүлөө эрхэе олого гэһэн орондолготойнь нэгэлэсэдэг гэжэ Чан Кай-ши бэшэһэн байна. Чан Кай-ши болбол Черчилль ба Рузвельтын хамтадаа гаргаһан декларацийн принципуудые энэдхэг ба хитад арадуудхэмжэлсэхэ ёһотой гэһэн эрилтэ тавиһан байна.

Гурбан венгерскэ полкын восстани хэһах тухайда

ЖЕНЕВА, февралиин 24. (ТАСС). Урда Венгриде байрлагдаһан гурбан венгерскэ полк восстани хэ гэжэ бэшэхэн мэдээсэгдэһэн байгаа бэлэй. Тэндэхи журналистнуудай дунда энэ восстанийн зариманиинь дэлгэрэнгы мэдэгдэһэн байна.

Риббентроп ба Кейтель гэгшэдэй Будапештээр ябаһанай удамары Капошвар городто байрлаһан гурбан венгерскэ полкые советско-германска фронтдо ябуулхаар түүхээрхые захиһан байгаа. Энэ захиралтые дуулахадаа гансашье солдадууд бэшэ, мүн офицерүүдыншье тон эридээр дураа гутажа эхилһэн байна юм. Нэгэ полкын солдадууд митингдэ сугларгаад, Гитлерэй интересые аршалхын тулада шуһаа адилхаяа отолоогүйбди, ушарынь, Венгриин дайсан болбол орос арад бэшэ, харин Венгриин бэеэ даанги байдалые буляан абажа, тарээнилгэ дайнай гал түймээ уруу тулхиһэн гитлеровцууд юм гэжэ мэдүүлһэн байна. Тиигээд солдадуудынь казарма соотоо орожо үүлээ хүшөөд бэйгаа. Зарим офицерүүдынь солдадууд тэешээ һанаалга өгөгөөн хамтараа, үлэгшэ офицерүүдынь полкынтоо командиртай хамта тэньцэтэшэһэн байна. Иимэ ушагай болдоодо тэрэ городой комендант болбол восстани хэһэн полкын буу зэбсэгые хуряажа абаһан гэһэн захиралтые гарнизонойнгоо бусад хоёр полкын командованиде үгэһэн байна. Тиихэдэнь эдэ хоёр полкнуудай бүхы солдат баديلэнхи офицерүүдынь восстани хэһэн полктой һаналаа нэгэлэхэ байнабди гэжэ мэдүүлһэн байха юм. Удаалгүй полкые суглаанууд боложо мүн иимэ удхитай тогтоомжонуудые гаргаһан байгаа.

Иимэ ушар болоһон тухайд городой комендант болбол Хорт гэгшэдэ телеграммаар мэдээсэхэдэнь Будапешт городһоо нэгэ полк германска сэрэгүүд ба нэгэ полк жандармери, мүн Капаркуг городой гарнизоной офицер нүүр ба Могоч городһоо нэгэ танкувая часть тон яаралтайгаар асаргаһан байгаа. Эдэ е эһэн сэрэгүүд нилээд шангахан тулада хажэ восстани хэһэн полкоо хаяаа даваад, бултыень престовалһан байха юм. Сэргэй полевой суд үүгэр һуниий заседани хэжэ, мүнөө хаа хаяан арбаан солдадуудые буудажа алаа. Восстани хэһэн полкнуудай офицеронуудые Будапешт абаашинай. Тэдэнэй хуби заяан тухайда юмые дуулдонагүй.

Венгерскэ засагаарнин болбол энэ болоһон ушар тухайда газетэнүүдтэ юушье сонсоохогүй гэжэ хориһон байна. Капошвар городтохи хүн зоной һонгоо айхабтар хеерэнги.

Франци США хоерой хоорондохи харилсаан

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 23. (ТАСС). Юнайтед Пресс корреспондентын Вишиһэ мэдэсэһэнэй ёһоор, США-гэй правительство болбол Франциин зүгһөө осин державануудта Хойто Африкаса туһаламжа үзүүлхэ тухай мэдээсэл тушаглаһан тухайда французска хүтэлбэрилэгшэдтэй хоорондоо мэдэхэ тухайда Вишиһэ һуугаа Леги гэгшэ посолдоо дамжагаарни үгэһэн байна.

Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондентын Вишиһэ мэдэсэһэнэй ёһоор, американска посол Леги гэгшэ Петэйтэй хоерэлдөө хэһэн байна.

Хоер дабхар эршэтэйгээр хүдэлмэрилхэбди

Оборонын Арадай Комиссар иүхэр Сталинай захиралта болбол Московско автомобильна заводой цехэрэгшэй дунда туйлай ехэ оролдолго зоригые үргүүлэн байна. Мапай ажаүйлэдбэри, шлангаала сэрэгэй ажаүйлэдбэри, болбол хоер дабхар эршэтэйгээр хүдэлмэрилгэ ёһотой гэһэн нүхэр Сталинай заабаринь айхабтар шуухала байһаниие автомобилькорхиной коллективе тон һайнаар мэдэрнэ.

Улаан Армиин 24-дэхи ойн нэрэ түрэлэ зоруулһан мүрысөөе үүсхэһэн энэ заводой коллективе болбол фронтдоо үгэхэ үйлэбэриин шэнэ бэлэгүүдые майн 1-ней һайн үдэртэй дашарамдуулан бэлэдхэхэ ёһотой гэжэ шийдхэбэ. Цех ба таһагуудай хүдэлмэришэн ба мастэжэлтэн болбол 1-дэхи кварталай ба апрелиин программые болзорёоно урид түүсэдхэхээр бэлэ уялгаба.

Эдэ бүхы коллективүүд хадаа Сталинска вахтаяа үргэлжэлүүлхэ зуурааديلэнхи хүдэлмэришэд майн 1 болтор хоерэуутэй ба гурбанууталай болоһой гэжэ оролдоод байна. (ТАСС).

Ороной оборонын фонддо

Москвагайхид 186.034.000 түхэриг оруулаа

Госбанкын Московско конторо ороной оборонын фондо оруулагдаһан юумэнүүдэй дунгые мүнөө. 1942 оной февральһээ хойшо Москвагай ажалшад госбанкын отделениүүдэй кассануудта 26.422.000 түхэриг оруулаа.

Бүхы дэрэ ороной оборонын фондо москвагайхид февралиин 21 хүртэр мүнөөдэр 186.034.000 түхэриг, олон тоото платина, бриллиант, алта, сагаан мунгэн гэхэ мэтэн үнэтэ юумэнүүдые оруулһан байна.

(ТАСС).

СПЕЦИАЛИСТЫН ЗААБАРИ

Наг шэбхые зүбөөр хэрэглэхэ

Дайнай үеын эрхэ байдал болбол хүдэо-ажахын хүдэлмэриин бүхы асуудалнуудые шэнэ-эн табихые ариха. Түбхын түрүүндэ агротехническэ хэмжэ-ябуулганууде урда урдынхиһаа шэнэ-эр һайнтайгаа, түсэбэй ёһоор дүүргэхэ шухала. Тиин агротехникэ болбол үндэр ехэ ургаса абахын тулдаа һуури мүн.

Хэрбээ үнэгэрэгшэ жэлнүүдтэ зарим колхозуудагротехническэ заабаринь тоодоогүй дээ ёһэ тэрэниие ёһын тэдыдэ үнэгэрэдэг гү, али оготолон тайлгаруулгаг байбал, мүнөө жэлдэ тиимэ ябадал үзэгдэбэлынь тэрэниие гэмтэ хэрэг гэжэ тоолохо хэрэгтэй. Хэн агротехникын заабаринь хазагайруулнаб, тэрэ хадаа биин ургаса абаха ябадалда һаад ушаруулан, колхозтошье, гүрэндэшье харша абуулгэ хэгшэ гэшэ.

«Мүнөө үедэ колхозингуудай ургаа ургаа ехэ ба харюусалгтай зорилго табигдана. Армида үгтэхэ тариан, мяган, овощь болбол һомо хэрэгсэлэй адли шухала хэрэгтэй. Фабрика болбол гүйцэл шалгал соогоо хүдэлмэрилхэ ёһотой гэжэ бидэнэр эрилтэ табигдаа, мүүгтаа хүдэлмэриинэйнь түлөө директорынь сушгтэ үгэнэбди. Хүдэлмэришэн болбол боеп шэнги табилгагүйтээ заагоо орхёо юшохо эрэтэгүй. Колхоз—мүн л предприятие гэгшэ. Колхоз болбол талханай фабрика мүн, тиимэ тула дайнай үедэхи жаяг зарим тамынь бүлаг нэтэ хатуу байха ёһотой. Мүүгаар хүтэлмэрилгаг, арай агайгаа-лаар газаа эдлүүгиие ашаглагаг колхоз болбол гүрэнтээ үгтэг уялгаяа гүйцэлхэгүйтээ гэмтэ хэрэг гэжэ, дайсанда тусалгаа гэжэ.

Мапай эндахи колхозуудай арг байдалда наг шэбхэ али тусаа ашаглгаг туйлтай байнынь Зарайн айхагай, Тельманай нэрэмжэтэ артелиин ефремовскэ звеное даагша С. К. Киселев гэгшэ өөрынгөө о олдосотой ажалаар гэршэлэһэн байна.

Суута ефремовец Киселев болбол үнэгэгшэ 1941 оной шэнэ цыны тариһа дээрэ туршалга хэжэ үзэһэн юм. Энэ туршалга хадаа нэгэн адли эрхэ б йдалда аад, хоёр ондоогоор хэгдэ бэхэдэ: нэгэнь шэбхэтэй ба нүүсэнэнь шэбхэгүй газарта тарихадань, шэбхэтэй участогнаа гектар бүриһее 36,4 центнер ба шэбхэгүй участогнаа гектагай 28,8 центнер тарьяа суглуулжа абаа. Тиимэ болоходоо шэбхэер үгтэгжүүлэн газа ынь гектар бүриһее 7,6 центнер ургаса үлүү үгэһэн ушартай.

Жэлнэ жэлдэ эльбэг ехэ тариа ургуулгаг Туныхэнэй эймагай «Красный Пахарь» артелиин членүүд наг шэбхые али тухай эшэгтэй бэлэнь үнинэй мэдэхэ болоо. Энэ колхозой звено бүхэн шэбхэ зоохэ ба бэлэдхэгэ даалгаа барьяа үлүүлэн мүүгаэбди гэжэ мэдүүлнэ. Парасковья Байбородинагай, Мария Усольцовагай, Агина Поповагай звеньонууд тарьялан дээрэ наг шэбхэ һайса бэлэдхэжэ үгтэгжүүлхэ зорилго табинуай. Тэдэнэр өөдэлынгөө бэлэдхэһэн шэбхые өхэнүүдээр обоолно.

Эдэ түрүү артельнүүдэй үзжүүгаар, газаар эдлүүлнээ наг шэбхээр үгтэгжүүлхэ ябадалые шухала дээрэ тоолодогүй колхозуудтаа үнэн бэ бэлэ. Биччрын айхагай, Куйбышевай нэрэмжэтэ артель үнэ эгшэ декабрь һара болтор бүхы наг шэбхээ хонхоо калга хүтэр аахажа бэйгаа, тиигээд мүнөө тарьялан дээрэ зоожа хаяаһан болобошье тэрэнээ тала тэйлаар тараажа хаяна. Бэ-гоод ба парниттаа хэрэглэхэ шэбхэ бэлэдхэгүй.

Ёалан нобшо ба гурилгүй байһан зарим колхозуудта наг шэбхээ хаа-хаанагүй бутаргажа хаяаг сантай. Энэн дээрэһээ тэрэ шэбхэ болбол тарьялангай ба сабшалангай газарые үгтэгжүүлхын тулада хэрэглэгдэхын орондо хаяан адуу малда ба хүн зоодо эллэбын үбшэн таалаг хэлдэхэ гуламта болоожо байһан ушарнуудые үзэгдэдэг.

Тиин, тала дайдаар жэжэхэнүүдээр тараажа хаяһан наг шэбхэ хадаа зосоогоо халажа бутардагүй ба тэрээн соо байһан бог бурдаг үбшэ үрмэжэһэнэй үнэнэ тарьялангай газа ые бусарладаг. Артал шэбхэ нэгэ эгшэ ябаатала тохёолодог нэгэ алдуе заабол манай колхозуудшэбхэ бэлэдхэхэ хүдэлмэриие жэлэй дүрбэн сагта ябуулдагүй, харин гансал үбэлэй үедэ эрхилдэг зан.

Өөсөө, зарим нютаруудта суглуулһан наг шэбхээ хаһа сагсоонь газар эдлүүрэ дээрэ тараадагүй, хэдэн жэлдэ хөбтөлдэ дэмы хосоотодог байха юм.

Адуу малайнгаа аргал шэбхые хүсэдөөр ба зүбөөр хэрэглэжэ, газар эдлүүрээ үгтэгжүүлхэ нэрэгтэ нигэжэ ёалан нобшоор хандаха ябадалые усадхаха саг тулаа. А тель бүтэн наг шэбхэ суглуулха тусхай хобто дэрхалжа түхеэрхэ ёһотой. Иимэ хобтонуудые (навозохранилищи) хайшан гэзд дэрхалха тухай БМАССР-эй Наркомзем тусхай плакат-заабари хэблэжэ, колхозуудта тараагаа һэн. Хаана ехэнүүд хобто түхеэржэ үрдедэгэй байнаб, тэнгэ шэбхээе ехэ ехээр обоолхо шухала.

Иигэжэ наг шэбхээе тон зүбөөр хэрэглэжэ газаа эдлүүрээ агротехникын заабаряар үгтэгжүүлэе!

А. ВАХРУКОВ—БМССР-эй Наркомземэй главна агроном.

Бурят-Монголой УНЭН
2-дохи нюур № 50

Харюусалгата редактор Д. ДАМДИНОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина 26. Телефоны: отв. редактора—3-44; зам редактора—3-44 зв.; секретариата и отдела партийной жизни—3-23; сельскохозяйственного—7-55; отдела пром. и транспорта и отдела писем—5-07

Н—2900

Типография издательства республиканских газет БМАССР.